

Financial Risk & Regulation

Változások a láthatáron a MiFID II szabályozásban, megjelent a legújabb megfelelésre vonatkozó ESMA iránymutatás

Hírlevél – 2020. június

Az Európai Bizottság 2020. február 17-i átfogó, több témakört felölelő, konzultációja alapján megkezdődtek a MiFID II-vel, MiFIR-rel kapcsolatos felülvizsgálatok. A MiFID II rezsím bevezetése nagy befektetést és alkalmazkodást kívánt meg a befektetési szolgáltatási szektortól, azonban előfordulnak olyan szabályok, amelyek nem érték el a kívánt célt, ráadásul a kisebb szolgáltatókra arányaiban nagy terhet róttak. Jelen felülvizsgálat célja, a fő célkitűzések – transzparencia és befektetővédelem erősítése – fenntartása mellett, az arányosság elve mentén egyes szabályok egyszerűsítése, illetve piaci gyakorlathoz igazítása. Mindeközben az ESMA számos konzultációs anyagot, és véleményt adott ki az egyes témakörökre külön-külön fókuszálva, illetve frissítette a 2012-es compliance kontrollokra vonatkozó iránymutatását is. Jelen hírlevelünkben összefoglaltuk a MiFID II/MiFIR felülvizsgálat, valamint a frissített compliance iránymutatások főbb témaköreit.

MiFID II felülvizsgálat

Az Európai Bizottság és az ESMA által kiadott javaslatok, illetve a piaci szereplők felé feltett kérdések fókuszában a következő témakörök állnak:

- Az **ösztönzőkre** vonatkozó követelmények felülvizsgálata, illetve az angol és holland piacokhoz hasonlóan, az ösztönzők esetleges betiltásának megfontolása. A fogyasztóvédelmi csoportok egy része vetette fel, hogy a jelenlegi ösztönzőkre vonatkozó szabályok nem biztosítják megfelelően az összeférhetlenségek megelőzését, mivel a pénzügyi tanácsadók továbbra is elfogadhatnak ösztönzőket bizonyos feltételek mellett, azonban ennek az a következménye, hogy bizonyos termékeket előnybe részesítenek az ügyfeleknek történő ajánlásakor.
- **Ex ante és ex post költségtájékoztatás** esetén a szakmai ügyfelekre és elfogadható partnerekre vonatkozó szabályozás egyszerűsítése, lakossági ügyfelek esetén a PRIIPs-el való összhang megteremtése. Mivel ebben a témakörben számos részletszabályt Q&A keretein belül tisztáztak, ezek beemelése a Level 2-es szabályok közé szintén a felülvizsgálat szókópjába tartozik.
- **Ügyféltájékoztatás** esetén felmerült a telefonos ügyletkötés tájékoztatási folyamatának könnyítése, valamint, részben az EU-ban most formálódó Sustainable Finance irány miatt, a papír alapú tájékoztatás fokozatos kivezetése, amelynek első lépése lenne, hogy a papír alapú tájékoztatás helyett az elektronikus képezze az alapértelmezett opciót.

- **Egyszerűbb termékek** (pl. egyszerű – plain-vanilla – kötvények, ÁÉKBV (UCITS) alapok, ETF-ek) könnyebb elérhetősége, vonatkozó termékírányítási előírások módosítása.
- A KKV cégeket követő **kutatások/elemzések támogatása**, mivel úgy tűnik, hogy a MiFID II bevezetése óta csökkent a KKV-kra vonatkozó kutatások száma és minősége is, melynek egyik oka lehet a MiFID II által bevezetett szolgáltatás szétválasztási szabály, mely szerint a kutatás és végrehajtás szolgáltatások árazását szét kell választani. Az esetleges megoldások között felmerült, hogy a szétválasztási szabály alól kivételt biztosítsanak azoknak, akik KKV-kre vonatkozó elemzéseket készítenek, valamint a KKV cégeket érintő kutatások finanszírozásának átgondolása, állami támogatása, illetve egy EU szintű KKV-kra vonatkozó befektetési kutatásokat tartalmazó adatbázis létrehozása.
- Az **összesítettadat-szolgáltató (CTP)** követelményeinek módosítása annak érdekében, hogy ösztönözzék egy CTP létrehozását. Mivel a MiFID II-es szabályok megteremtették a kereteit egy CTP létrehozásának, azonban ezidáig nem nyújtott be senki engedélyezési kérelmet az alapításra, ezért ennek okait is vizsgálják a konzultációban. A CTP létrejötte fontos lenne az EU-s szinten hatékony tőkepiaci kialakítása érdekében, mivel átfogóan biztosítana információt például a befektetési termékek pontos elérhetőségéről, áráról. A módosítási javaslatok közé tartozik az engedélyezésre vonatkozó követelmények módosítása, az adatminőség biztosítása, a kötelező adatszolgáltatás, valamint a CTP-k finanszírozásának kérdése.
- **Árualapú származtatott ügyletek** esetében a **pozíció limitekre** és menedzsmentre vonatkozó intézkedések újragondolása, módosítása válhat szükségessé. Tekintettel arra, hogy Angliában van az árualapú származtatott termékek európai piacának jelentős része, így a Brexit miatt szükségessé vált az euróban denominált áru alapú származtatott ügyletek volumen-növekedését ösztönözni. Emiatt merült fel a pozíció limitekre vonatkozó szabályok lazítása, például az új termékek esetében. Felvetődött az is, hogy csak a jelentős, kritikus ügyletekre vonatkozzanak a jövőben a pozíció limitek, könnyítve ezzel az illikvid eszközök kereskedését, azonban a pozíció jelentős kötelezettsége továbbra is vonatkozna ezekre az ügyletekre. A piac méretének csökkenése komoly hatással van azokra az intézményekre is, amelyek a kiegészítő tevékenységként kereskednek áru alapú származtatott ügyletekkel. Ezen intézmények mentesülhetnének a MiFID II szabályok alól, amennyiben több kritériumnak megfelelnek. A kritériumok egyike az, hogy a saját ügyletek EU piachoz viszonyított aránya alacsony, viszont mivel az EU piac mérete lecsökkent ez az arány több olyan intézménynél is megnőhet, akik eddig mentesültek a MiFID II hatálya alól.

A fentiekben összefoglaltakon kívül az Európai Bizottság további témakörök kapcsán is várja az érintettek visszajelzését, de ezen területeken inkább csak kisebb módosítást tervez jelen felülvizsgálat során:

- **Kereskedési kötelezettség** – Származékos termékekre vonatkozó kereskedési kötelezettség esetén az EMIR Refit miatti inkonzisztenciák feloldása; Részvényekre vonatkozó kereskedési kötelezettség esetén pedig a kivételekre vonatkozó iránymutatások kiadása, mivel a kereskedési helyszínen kívüli ügyletek száma nem csökkent a kereskedési kötelezettség bevezetése óta, így vélhetően a kivételszabályt nem megfelelően értelmezi a piac.
- **FX Spot** – Jelenleg nem tartozik a MiFID II rezsim hatálya alá, de felmerült a kérdés, hogy bizonyos témakörök esetén szükséges-e kiterjeszteni a MiFID II hatályát ezen ügyletekre is.
- **Multilaterális rendszerek** – Ezek olyan rendszerek, melyben több harmadik fél pénzügyi eszközökre irányuló vételi és eladási szándéka hozható össze a rendszeren belül. Multilaterális kereskedési rendszert csak MTF, OTF vagy szabályozott piac működtethet. Az aggály az, hogy számos elektronikus platform nagyon hasonló funkcionalitással üzemel, viszont nekik nem kell megfelelniük a kereskedési helyszínekre vonatkozó szabályoknak, ami versenyhátrányba juttatja a kereskedési helyszíneket. Így felmerült, hogy a definíciót esetlegesen kibővítik ezekre az online elektronikus kereskedési platformokra is.
- **Méltányos üzleti alap (Reasonable commercial basis)** – Mivel úgy tűnik, hogy a piaci adatokhoz való hozzáférés árai nem csökkentek, így az vélekedés, hogy a „méltányos üzleti alapon” kifejezést nem megfelelően értelmezte a piac. Felmerült, hogy az ESMA iránymutatásokat fogalmaz meg a helyes értelmezés érdekében.

A pontos irány, hogy a fenti témakörökre vonatkozó követelmények milyen módon fognak változni, még nem rajzolódott ki, a konzultáció során beérkezett válaszok mérlegelését követően várható a konkrét módosítások közzététele.

Iránymutatás a compliance kontrollokra

Látható tehát, hogy a MiFID II szabályozás kapcsán számos új értelmezés, iránymutatás lát napvilágot. A fejlődő témakörök aktualitását tekintve jelen hírlevélben bemutatjuk a 2020. június 10-én közzétett compliance kontrollokra vonatkozó ESMA iránymutatást, amely publikáció célja, a második védelmi vonalas kontrollok telepítése a megfelelési funkcióhoz kapcsolódóan.

Az iránymutatások azon befektetési vállalkozásokra és hitelintézetekre vonatkoznak, amelyek befektetési szolgáltatást és tevékenységet végeznek, valamint kiterjed a strukturált betétek értékesítésével, és az azzal összefüggő ügyféltájékoztatással foglalkozó

befektetési vállalkozásokra és hitelintézetekre. Továbbá, azon ÁÉKBV alapkezelő társaságokra és alternatívbefektetésialap-kezelőkre vonatkozik, amelyek az ÁÉKBV- és ABAK-irányelvvel összefüggő befektetési szolgáltatást és tevékenységet végeznek. Az ESMA várakozásai szerint az új iránymutatások elősegítik a MiFID II megfelelési feladatkörre vonatkozó követelmények magasabb fokú implementációját és felülvizsgálatát.

Az iránymutatások az Európai Unió hivatalos nyelveire történő fordítást és közzétételt követően két hónappal lépnek hatályba.

A tizenkét iránymutatás a következő főbb témakörökre terjed ki:

- **A megfelelési feladatkörrel összefüggő felelősségek**, ideértve a kockázatok értékelését, az értékelési, felügyeleti és beszámolási kötelezettségeket, valamint a tájékoztatási és segítségnyújtási kötelezettséget;

- **A megfelelési funkció szervezeti követelményei**, ideértve a hatékonyságra, készségekre, ismeretekre, szakértelemre és hatáskörre vonatkozó iránymutatásokat, valamint a megfelelési funkció tartósságára és függetlenségére vonatkozó, illetve kiszervezésével kapcsolatos iránymutatásokat;

- **Az illetékes hatóságok megfelelési funkciót érintő vizsgálatai.**

A következőkben részletesen összefoglaljuk, hogy milyen lényeges elemekre terjed ki, illetve miben módosult a 2020. június 10-én közzétett iránymutatás a 2012-ben publikált tervezethez képest. Az alábbi táblázatban a 2012-ben közzétett iránymutatások lényegi elemit tüntettük fel. A 2020-as iránymutatásoknál azokat a pontokat emeltük ki, amelyek különbséget mutatnak a tervezetben foglaltakhoz képest.

2012-es iránymutatások (tervezet) ¹	2020-as iránymutatások
A megfelelési funkció felelősségi körei	
<p>Megfelelési kockázat értékelése</p> <p>Biztosítandó, hogy a megfelelési funkció kockázatokon alapuló megközelítést alkalmazzon. A megfelelési kockázat értékelését rendszeresen el kell végezni.</p>	<p>Megfelelési kockázat értékelése</p> <p>A megfelelési kockázat értékelésének eseti felülvizsgálata is szükséges, amelyet többek között a szabályozási keretrendszer változása idézheti elő.</p>
<p>Felügyeleti kötelezettségek</p> <p>A befektetési vállalkozásoknak biztosítaniuk kell, hogy a megfelelési funkció olyan felügyeleti programot hozzon létre, amely figyelembe veszi a befektetési vállalkozás befektetési szolgáltatásainak, tevékenységeinek és az esetleges idevágó kiegészítő szolgáltatásainak összes területét.</p>	<p>Felügyeleti kötelezettségek</p> <p>A megfigyelési funkció keretein belül a vállalat ügyfelei is megkérdendők.</p>
<p>Beszámolási kötelezettség</p> <p>A befektetési vállalkozásoknak biztosítaniuk kell, hogy a felső vezetés rendszeres, írásbeli jelentéseket kapjon a megfelelésről.</p>	<p>Beszámolási kötelezettség</p> <p>A pont meghatározza a felső vezetésnek írt megfelelési jelentések minimális tartalmi elemeit. Kiemeli, hogy a jelentésnek tartalmaznia kell a megfelelési funkció termékirányítási követelmények nyomon követésében és felülvizsgálatában betöltött szerepét, valamint a vállalkozás termékirányítási szabályaival kapcsolatos lényeges megállapításokat, intézkedéseket, illetve általános információkat.</p>
<p>Tanácsadási és segítségnyújtási kötelezettség</p> <p>A befektetési vállalkozásoknak biztosítaniuk kell, hogy a megfelelési funkció eleget tegyen tanácsadási feladatainak, amelyek a következőket foglalják magukban: támogatás biztosítása a személyzet képzéséhez; napi segítségnyújtás biztosítása a személyzet számára és részvétel a befektetési vállalkozáson belül az új politikák és eljárások létrehozásában.</p>	<p>Tanácsadási és segítségnyújtási kötelezettség</p> <p>AZ ESMA példákat szolgáltatott azokra a típusú belső szabályzatokra, illetve eljárásokra, amelyek kidolgozásához, nyomon követéséhez és felülvizsgálatához a megfelelési funkció hozzájárulása szükséges (pl. a vállalat javadalmazási politikája, termékirányítási politika és eljárások).</p> <p>A vállalkozásoknak elő kell mozdítaniuk a „megfelelési kultúrát”, amelyet a felső vezetésnek támogatnia kell.</p>

¹ Forrás: ESMA/2012/388 Iránymutatások a megfelelési funkcióra vonatkozó MiFID-követelmények bizonyos szempontjairól

2012-es iránymutatások (tervezet) ¹	2020-as iránymutatások
A megfelelési funkció szervezeti követelményei	
<p>Hatékony</p> <p>A megfelelési funkció megfelelő emberi és egyéb erőforrásokkal való ellátásának biztosításakor a befektetési vállalkozásoknak figyelembe kell venniük a befektetési vállalkozás által végzett befektetési szolgáltatások, tevékenységek és kiegészítő szolgáltatások nagyságrendjét és típusait.</p> <p>A megfelelési vezetőnek kellően széles körű ismeretekkel és tapasztalattal, valamint kellően magas szintű szakértelemmel kell rendelkeznie ahhoz, hogy képes legyen felelősséget vállalni a megfelelési funkció egészéért, és biztosítani annak hatékonyságát.</p>	<p>Hatékony</p> <p>A vállalkozásnak rendelkeznie kell olyan intézkedésekkel, amelyek biztosítják a hatékony kommunikációt a megfelelési funkció és az egyéb ellenőrzési funkciók, például belső ellenőrzés és kockázatkezelés, valamint belső vagy külső auditorok között.</p>
	<p>Készségek, ismeretek, szakértelem és hatáskör</p> <p>A 2012-es tervezetben még nem szerepelt ez az iránymutatás, amely megköveteli, hogy a vállalkozás megfelelési funkciójának minden alkalmazottja rendelkezzen a szükséges készségekkel, ismeretekkel, szakértelemmel és hatáskörrel. Az iránymutatás továbbá kifejezetten előírja, hogy a megfelelésért felelős tisztviselőknek magas szintű szakmai etikai és személyi integritást kell demonstrálniuk.</p>
<p>Állandóság</p> <p>A MiFID-irányelv előírja a befektetési vállalkozások számára annak biztosítását, hogy a megfelelési funkció állandó jelleggel lássa el feladatait és felelősségeit.</p>	<p>Állandóság</p> <p>Változatlan maradt.</p>
<p>Függetlenség</p> <p>A befektetési vállalkozásoknak biztosítaniuk kell, hogy a megfelelési funkció olyan helyet töltsön be a szervezeti felépítésen belül, amely biztosítja, hogy a megfelelési vezető és a megfeleléssel foglalkozó többi munkatárs függetlenül járjon el feladatainak ellátása során.</p>	<p>Függetlenség</p> <p>A megfelelésért felelős tisztviselő felsővezetés általi kinevezésével és leváltásával kapcsolatos követelmény törlésre került az iránymutatásból, és a MiFID II felhatalmazáson alapuló rendeletbe került beillesztésre. Ezen felül egyéb változtatás nem történt.</p>
<p>Mentességek (hatékonysági szempontból)</p> <p>Amennyiben egy befektetési vállalkozás megítélése szerint lehetséges, hogy nem lenne arányos, hogy megfeleljen a MiFID végrehajtási irányelv 6. cikke (3) bekezdésének c) vagy d) pontjában meghatározott követelményeknek, értékelnie kell, hogy a javasolt szabályok veszélyeztetik-e a megfelelési funkció hatékonyságát. Ezt az értékelést rendszeresen felül kell vizsgálni.</p>	<p>Mentességek</p> <p>A MiFID II felhatalmazáson alapuló rendeletbe illesztett követelmények törlésre kerültek az iránymutatásból. További változtatás nem történt.</p>
<p>Más belső kontroll funkcióval való egyesítés</p> <p>A befektetési vállalkozásnak általánosságban nem szabad a megfelelési funkciót más belső kontroll funkcióval egyesítenie, ám egyes esetekben elfogadható lehet.</p>	<p>Más belső kontroll funkcióval való egyesítés</p> <p>A vállalkozás üzleti jellegének, méretének és összetettségének, valamint a befektetési szolgáltatások és tevékenységek jellegének és körének figyelembevételével lehetőség van arra, hogy a megfelelési kontrollokkal foglalkozó funkció más feladatokat is elláson (pl. pénzművelet megelőzése), de biztosítani kell, hogy a MiFID II-es kontrollokra mindig legyen elegendő kapacitás.</p>
<p>Kiszervezés</p> <p>A befektetési vállalkozásoknak biztosítaniuk kell, hogy amennyiben a megfelelési funkciót teljes mértékben vagy részben kiszervezik, teljesüljön a megfelelési funkcióra alkalmazandó összes követelmény.</p>	<p>Kiszervezés</p> <p>Az iránymutatás egyértelműsíti, hogy kiszervezett megfelelési funkció esetén a funkcióhoz, illetve a feladatokhoz kapcsolódó felelősségek mindig a vállalkozást terhelik, ezért az intézménynek ilyen esetben is folyamatosan monitoringolnia kell, hogy a kiszervezett tevékenységet végző jól látja el a feladatát.</p>

¹ Forrás: ESMA/2012/388 Iránymutatások a megfelelési funkcióra vonatkozó MiFID-követelmények bizonyos szempontjairól

2012-es iránymutatások (tervezet) ¹	2020-as iránymutatások
A megfelelési funkció illetékes hatóság általi vizsgálata	
<p><i>Illetékes hatóságok általi felülvizsgálat</i></p> <p>Az illetékes hatóságoknak felül kell vizsgálniuk, hogy a befektetési vállalkozások hogyan tervezik teljesíteni, végrehajtani és fenntartani a MiFID-irányelv megfelelési funkcióra vonatkozó követelményeit.</p>	<p><i>Illetékes hatóságok általi felülvizsgálat</i></p> <p>Frissítve lett annak érdekében, hogy tükrözze azokat a már bevált gyakorlatokat, amelyeket egyes illetékes nemzeti hatóságok alkalmaznak a megfelelési funkcióra vonatkozó felülvizsgálatokhoz.</p>

¹ Forrás: ESMA/2012/388 Iránymutatások a megfelelési funkcióra vonatkozó MiFID-követelmények bizonyos szempontjairól

Összegezve tehát megállapíthatjuk, hogy a MiFID II bevezetését követően sem dőlhetnek hátra az intézmények, hiszen emellett, hogy a meglévő MiFID II szabályozás kapcsán számos új értelmezés, iránymutatás kerül időről-időre közzétételre, az ESMA és az Európai Bizottság tervezi a MiFID II rezsím felülvizsgálatát

is. A szabályozási elvárások módosításával az intézményeknek mindig naprakésznek kell lenniük, és elengedhetetlen a gyors válaszreakció, amelyet a működési folyamatok és belső szabályzatok átalakításával érhetnek el. Jelen hírlevelünk kiindulási alapként szolgálhat az érintett intézmények számára annak megértésében, hogy hogyan befolyásolják a társaság működését és mindennapjait a MiFID II-vel kapcsolatos legfrissebb iránymutatások, és milyen átalakítások válhatnak szükségessé. Amennyiben további kérdése merülne fel az olvasottakkal kapcsolatban, úgy szakmai csapatunk készséggel áll rendelkezésére a megválaszolásban.

Kapcsolat:

Rakó Ágnes
partner

M: +36 70 370 1792
E: agnes.rako@kpmg.hu

Szalai Péter
igazgató

M: +36 70 370 1739
E: peter.szalai@kpmg.hu

Firon Fanni
menedzser

M: +36 70 977 6571
E: fanni.firon@kpmg.hu

Wieder Gergő
menedzser

M: +36 70 333 1471
E: gergo.wieder@kpmg.hu

KPMG.hu

Az itt megjelölt információk tájékoztató jellegűek, és nem vonatkoznak valamely meghatározott természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli szervezet körülményeire. Társaságunk ugyan törekszik pontos és időszerű információkat közölni, ennek ellenére nem vállal felelősséget a közölt információk jelenlegi vagy jövőbeli hatályosságáért. Társaságunk nem vállal felelősséget az olyan tevékenységből eredő károkért, amelyek az itt közölt információk felhasználásából erednek, és nélkülözik társaságunknak az adott esetre vonatkozó teljes körű vizsgálatát és az azon alapuló megfelelő szaktanácsadást. A KPMG név, a KPMG logó a KPMG International lajstromozott védjegye.

© 2020 KPMG Tanácsadó Kft., a magyar jog alapján bejegyzett korlátozott felelősségű társaság, és egyben a független tagtársaságokból álló KPMG-hálózat magyar tagja, amely hálózat a KPMG International Cooperative-hez ("KPMG International"), a Svájci Államszövetség joga alapján bejegyzett jogi személyhez kapcsolódik. Minden jog fenntartva.